

Cuprins

Prefață la ediția a XVI-a	XI
Prefață la ediția a XV-a.....	XV
Prezentarea disciplinei de studiu și a metodei de lucru	XVII
Disciplina Drept constituțional.....	XXV
Teoria Constituției.....	XXVII
Cetățenia română	XXIX
Capitolul I. Noțiuni introductive.....	1
Secțiunea I. Societatea.....	1
Secțiunea a II-a. Statul.....	3
Secțiunea a III-a. Dreptul.....	5
Secțiunea a IV-a. Politica	8
Secțiunea a V-a. Morala și etica	9
Secțiunea a VI-a. Religiile.....	12
Note bibliografice la Capitolul I.....	13
Bibliografie la Capitolul I.....	14
Capitolul II. Dreptul constituțional român	15
Secțiunea I. Noțiunea de drept constituțional și noțiunea de instituții politice	15
Secțiunea a II-a. Raportul juridic de drept constituțional. Elemente și specific. Specificul normelor de drept constituțional	21
§1. Identificarea raporturilor de drept constituțional.....	22
§2. Subiectele raporturilor de drept constituțional	26
2.1. Poporul	28
2.2. Statul.....	29
2.3. Autoritățile publice (organele statului).....	29
2.4. Partidele, formațiunile politice, alte organizații	29
2.5. Cetățenii	30
2.6. Străinii și apatrizii	30
§3. Specificul normelor de drept constituțional.....	30
Secțiunea a III-a. Izvoarele formale ale dreptului constituțional român.....	33
§1. Constituția și legile de modificare a Constituției.....	37
§2. Legea ca act juridic al Parlamentului	38
§3. Regulamentele parlamentare	38

§4. Ordonanțele Guvernului	38
§5. Tratatul internațional	38
Secțiunea a IV-a. Locul dreptului constituțional în sistemul de drept.....	42
Note bibliografice la Capitolul II.....	46
Bibliografie la Capitolul II	46
Capitolul III. Teoria constituției	48
Secțiunea I. Noțiunea de constituție	49
Secțiunea a II-a. Apariția, adoptarea, modificarea, suspendarea și abrogarea constituției	55
§1. Apariția constituției	55
a. Cauzele apariției constituției	56
b. Constituția cutumiară și constituția scrisă.....	57
§2. Regimul juridic al constituției	63
2.1. Adoptarea constituției.....	63
a. Inițiativa adoptării constituției	63
b. Autoritatea competentă să adopte constituția.....	63
c. Moduri de adoptare a constituției.....	65
2.2. Modificarea (revizuirea) constituției	67
2.3. Încetarea provizorie a efectelor juridice ale normelor constituționale și abrogarea constituției	74
Secțiunea a III-a. Conținutul normativ al constituției.....	75
Secțiunea a IV-a. Supremația constituției.....	78
§1. Conceptul de supremație a constituției.....	79
§2. Fundamentarea științifică a supremației constituției	80
§3. Consecințele juridice ale supremației constituției	82
3.1. Consecințele juridice privind adoptarea constituției	83
3.2. Consecințele juridice privind modificarea și abrogarea constituției ...	83
3.3. Deosebirile dintre constituție și legi, consecințe ale supremației constituției	83
3.4. Conformitatea întregului drept cu constituția, consecință a supremației constituției.....	84
§4. Raportul dintre supremația constituției și prioritatea de aplicare a dreptului Uniunii Europene	84
§5. Garanțiile juridice ale supremației constituției	88
5.1. Controlul general al aplicării constituției	88
5.2. Controlul constituționalității legilor	89
Secțiunea a V-a. Controlul constituționalității legilor. Teoria generală	89
§1. Noțiunea controlului constituționalității legilor.....	90
1.1. Definiția controlului constituționalității legilor.....	90
1.2. Obiectul controlului de constituționalitate	90
1.3. Funcțiile controlului constituționalității legilor.....	92
§2. Apariția controlului constituționalității legilor	92
2.1. Cauzele apariției controlului constituționalității legilor	92

2.2. Evoluție istorică.....	94
2.3. Legimitatea controlului de constituționalitate.....	96
§3. Clasificarea controlului constituționalității legilor.....	99
3.1. Criteriul înscrierii în constituție.....	99
3.2. Criteriul organului competent să efectueze controlul de constituționalitate.....	99
3.3. Criteriul temporal.....	102
3.4. Criteriul procedurii de realizare a controlului.....	102
3.5. Criteriul sistemic.....	104
§4. Constituționalizarea dreptului.....	105
Secțiunea a VI-a. Constituțiile române.....	107
§1. Câteva considerații privind apariția constituției în România.....	107
§2. Statutul dezvoltător al Convenției de la Paris.....	108
§3. Constituția română adoptată la 29 iunie 1866.....	110
3.1. Premisele istorice.....	110
3.2. Conținutul Constituției și modificările ce i s-au adus.....	111
§4. Constituția României din 29 martie 1923.....	113
4.1. Premisele istorice.....	113
4.2. Conținutul Constituției.....	113
§5. Constituția României din 28 februarie 1938.....	114
5.1. Premisele istorice.....	114
5.2. Conținutul constituției.....	115
5.3. Suspendarea Constituției din 28 februarie 1938.....	115
§6. Dezvoltarea constituțională a României în perioada 1944 până la adoptarea Constituției din 1948.....	116
6.1. Decretul nr. 1626/1944 pentru „Fixarea drepturilor Românilor în cadrele Constituțiunii din 1866 și cu modificările Constituțiunii din 29 martie 1923”.....	116
6.2. Decretul nr. 1849/1944 pentru „Adăugire de alineat nou la finele art. IV din Înalțul Decret Regal nr. 1626 din 31 august 1944”.....	117
6.3. Legea nr. 86 din februarie 1945, pentru Statutul Naționalităților Minoritare.....	117
6.4. Legea nr. 187 din 23 martie 1945 pentru înfăptuirea reformei agrare.....	118
6.5. Decretul nr. 2218 din 13 iulie 1946 privind exercitarea puterii legislative.....	118
6.6. Legea nr. 363 din 30 decembrie 1947, pentru constituirea Statului Român în Republica Populară Română.....	119
§7. Constituția din 13 aprilie 1948.....	120
7.1. Premisele istorice.....	120
7.2. Conținutul Constituției.....	121
§8. Constituția din 24 septembrie 1952.....	122

8.1. Premisele istorice	122
8.2. Conținutul Constituției	122
§9. Constituția din 21 august 1965	123
9.1. Premise istorice	123
9.2. Conținutul Constituției	123
§10. Regimul constituțional din România, stabilit după Revoluția din decembrie 1989	124
10.1. Decret-lege nr. 2 din 27 decembrie 1989 privind constituirea, organizarea și funcționarea Consiliului Frontului Salvării Naționale și a consiliilor teritoriale ale Frontului Salvării Naționale	125
10.2. Decretul-lege nr. 8 din 31 decembrie 1989 privind înregistrarea și funcționarea partidelor politice și a organizațiilor obștești în România.....	127
10.3. Decretul-lege nr. 81 din 9 februarie 1990 privind Consiliul Provizoriu de Uniune Națională	127
10.4. Decretul-lege nr. 92 din 14 martie 1990 privind alegerea Parlamentului și a Președintelui României.....	128
§11. Constituția României din 8 decembrie 1991	129
11.1. Câteva explicații generale privind elaborarea Constituției	129
11.2. Conținutul Constituției	131
11.3. Revizuirea Constituției din 1991	133
Note bibliografice la Capitolul III	139
Bibliografie la Capitolul III	140
Capitolul IV. Cetățenia română.....	143
Secțiunea I. Noțiunea de cetățenie.....	144
§1. Sensurile noțiunii de cetățenie.....	144
§2. Definiția cetățeniei române.....	145
§3. Precizări terminologice.....	145
Secțiunea a II-a. Natura juridică a cetățeniei	146
Secțiunea a III-a. Regimul juridic al cetățeniei române	149
§1. Principiile reglementării cu privire la cetățenia română.....	150
§2. Modurile de dobândire a cetățeniei române.....	153
2.1. Dobândirea cetățeniei române prin naștere	154
2.2. Redobândirea cetățeniei române	154
2.3. Dobândirea cetățeniei române prin adopție.....	155
2.4. Dobândirea (acordarea) cetățeniei române la cerere	156
2.5. Jurământul de credință față de România. Efecte juridice	158
2.6. Cetățenia copilului găsit pe teritoriul României.....	159
§3. Modurile de pierdere a cetățeniei române	159
3.1. Retragerea cetățeniei române	159
3.2. Renunțarea la cetățenia română.....	160
3.3. Alte cazuri de pierdere a cetățeniei române	161

§4. Alte reglementări referitoare la cetățenia română	162
4.1. Dovada cetățeniei române	162
4.2. Cetățenia de onoare	163
4.3. Dubla cetățenie	163
4.4. Străinii și apatrizii	163
4.5. Autoritatea Națională pentru Cetățenie	164
Bibliografie la Capitolul IV	164
Capitolul V. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale	
ale cetățenilor	166
Secțiunea I. Noțiunea de drepturi și îndatoriri fundamentale	
ale cetățenilor	166
§1. Noțiunea de drepturi fundamentale	166
1.1. Afirmarea și evoluția drepturilor omului	167
1.2. Apariția drepturilor fundamentale	169
1.3. Definiția drepturilor fundamentale	169
1.4. Precizări terminologice	172
1.5. Sfera drepturilor omului și cetățeanului	174
a. Generațiile de drepturi	174
b. Apariția de noi drepturi fundamentale	177
c. Apariția conceptului de drepturi fundamentale ale naturii	179
§2. Noțiunea de îndatoriri fundamentale	181
Secțiunea a II-a. Natura juridică a drepturilor fundamentale	182
Secțiunea a III-a. Corelația dintre reglementările interne și cele	
internaționale cu privire la drepturile fundamentale	185
§1. Reglementări internaționale universale, sectoriale și regionale	185
§2. Mijloacele de realizare a protecției internaționale a drepturilor	
omului	186
§3. Protecția drepturilor fundamentale în cadrul Uniunii Europene	188
Secțiunea a IV-a. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale	189
§1. Criterii de clasificare a drepturilor fundamentale	189
§2. Scurtă prezentare a drepturilor, libertăților și îndatoririlor	
prevăzute în Constituția României	194
2.1. Principiile generale ale drepturilor fundamentale	194
a. Universalitatea	194
b. Neretroactivitatea legii	195
c. Principiul egalității	195
d. Funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate de	
persoanele care au cetățenia română	197
e. Protecția cetățenilor români în străinătate	197
f. Cetățenii români nu pot fi extrădați sau expulzați	197
g. Prioritatea reglementărilor internaționale	199
h. Restrângerea exercițiului unor drepturi	200
i. Protecția cetățenilor străini	201

2.2. Inviolabilitățile	202
a. Dreptul la viață, dreptul la integritate fizică, dreptul la integritate psihică	202
b. Libertatea individuală	203
c. Dreptul la apărare	207
d. Dreptul la liberă circulație	207
e. Dreptul la viață intimă, familială și privată	208
f. Inviolabilitatea domiciliului	209
2.3. Drepturile și libertățile social-economice și culturale	211
a. Dreptul la învățătură	211
b. Accesul la cultură	212
c. Dreptul la ocrotirea sănătății	213
d. Dreptul la mediu sănătos	213
e. Dreptul la muncă	214
f. Dreptul la grevă	215
g. Dreptul de proprietate	216
h. Dreptul de moștenire	218
i. Libertatea economică	218
j. Dreptul la un trai decent	218
k. Dreptul la căsătorie	219
l. Protecția specială a copiilor și tinerilor	220
m. Dreptul persoanelor cu dizabilități	220
2.4. Drepturile și libertățile exclusiv politice	221
2.5. Drepturile și libertățile social-politice	221
a. Libertatea conștiinței	221
b. Libertatea de exprimare	223
c. Dreptul la informații de interes public	224
d. Libertatea întrunirilor	225
e. Dreptul de asociere	227
f. Secretul corespondenței	229
2.6. Drepturile garanții	230
a. Dreptul de petiționare	230
b. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică	230
2.7. Îndatoririle fundamentale	232
Note bibliografice la Capitolul V	234
Bibliografie la Capitolul V	235
Index	237